

Tuberkulose - behandling uten eget samtykke

Gjelder for: []
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 11.05.2023

1. HENSIKT

Sikre at det blir klargjort om det foreligger en allmennfarlig smittsom sykdom.
Sikre at det ikke skjer spredning av tuberkulose til nærkontakter og befolkningen generelt.

2. ANSVAR

Spesialist / behandlende lege
Kommuneoverlege
Sykehuslegen som Helse Sør-Øst har utpekt til å gjøre tvangsvedtak innenfor smittevern:
Avdelingsoverlegen ved infeksjonsmedisinsk avdeling, OUS Ullevål, eller dennes stedfortreder.

3. FREMGANGSMÅTE

Bruk av tvang reguleres gjennom smittevernlovens § 5.

§ 5.2. Tvungen legeundersøkelse – innleggelse til undersøkelse og kortvarig isolering

Før det blir gjort vedtak om tvungen legeundersøkelse eller kortvarig isolering, skal den smittede gis varsel slik at vedkommende får uttale seg om spørsmålet. Varsel kan sløyfes hvis det ikke er praktisk mulig eller vil medføre at undersøkelsen eller isoleringen ikke kan gjennomføres.

Forutsetninger for å bruke tvang:

- Brukes for å kartlegge om det foreligger smittsom sykdom
- Brukes for å hindre overføring av sykdom til andre
- Undersøkelsen kan utføres poliklinisk hvis den ikke medfører fare for overføring av sykdom
- Tvungen isolering kan vedtas for opptil 7 dager

§5.3. Tvungen isolering i sykehus

Brukes når det er nødvendig for å motvirke at sykdom overføres til omgivelsene.
Legen, eventuelt kommuneoverlegen, skal be personen om å la seg isolere.

Forutsetninger for å tvangsisolere:

- Personen er smittet og smitteførende med en allmennfarlig smittsom sykdom
- Frivillig isolering umulig, andre alternative tiltak er umulig
- Det er overveiende sannsynlig at andre ellers vil bli smittet
- En nødvendighet utifra en helhetsvurdering
- Sykdommens alvorlighet
- Sykdommens smittsomhet / smittemåter
- Pasientens omgivelser / atferd
- Hensynet til pasienten / samfunnet
- Er isolering tjenlig?
- Tvungen isolering i sykehus kan vedtas for opptil 3 uker

Ved behov for ytterligere isolering

1. Helt nytt vedtak (alle vilkår må fortsatt foreligge)
2. Max 6 uker av gangen
3. Max 1 år i alt

I sammenheng med forlengelse av isoleringstiden kan det vedtas tvungen medikamentell behandling

- Vedtak om tvungen isolering i sykehus og medikamentell behandling gjøres av smittevernnemnda (SML §§ 7-5, 7-6 og 7-8, etter reglene i §§ 5-5 til 5-7)
- Avdelingens overlege skal oppheve vedtaket så snart vilkårene for innleggelsen ikke lenger foreligger
- Avdelingens overlege skal varsle Smittevernnemnda tidligst mulig, og senest 3 døgn før utskrivelse

Tvungen medikamentell behandling kan gjennomføres når:

- Isoleringstiden kortes vesentlig
- Personen kan bli smittefri
- Uten fare eller ubehag
- Må ha gått minst 3 uker
- Bruke nødretten hvis det er uforsvarlig å vente i 3 uker

Saksgangen i tvangssaker:

Kommuneoverlegen utarbeider begjæring om tvangstiltak etter paragrafene (§§ 5-2 eller 5.3)

- Faktabeskrivelse
- Belysende dokumenter
- Redegjørelse for at vilkår er oppfylt
- Alternative tiltak er utredet og vurdert

§ 7-5 Smittevernnemndas myndighetsområde:

- Begjæringen fra kommuneoverlegen skal forelegges Fylkesmannen, (fylkeslegen) som omgående skal videresende til smittevernnemnda
- Smittevernnemnda behandler/avgjør saken
- Saken bringes eventuelt inn for domstolene
- Det skal utpekes advokat for den isolerte

§ 5-8 Hastevedtak

- Gjelder bare undersøkelse og kortvarig isolering (etter § 5-2)
- Vilkår: undersøkelsen må utføres straks
- Avgjøres av kommuneoverlegen, lege utpekt av Helse Sør-Øst, eventuelt med bistand fra fylkeslegen
- Vedtaket er selvstendig
- Meddeles smittevernnemnda skriftlig

4. GENERELT**5. INTERNE REFERANSER****6. EKSTERNE REFERANSER**

[Smittevernloven](#)

7. VEDLEGG